

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ: 67/2016

Αρ. Ερωτήματος: Το με αρ. πρωτ. 4804/728/661/622/8-1-2016 έγγραφο του Τμήματος Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού Τομέα Πολιτισμού της Δ/σης Διοίκησης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού της Γενικής Δ/σης Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Ερώτημα: Ερωτάται αν η εκ μέρους υπαλλήλου ΙΔΟΧ συνέχιση της επίσχεσης εργασίας, παρά την εξόφληση μεγάλου μέρους των δεδουλευμένων αποδοχών αυτής, ασκήθηκε καταχρηστικά (με βάση το διδόμενο ιστορικό) και αν πρέπει η υπηρεσία να προβεί σε ενέργειες για την καταβολή των αποδοχών του σχετικού διαστήματος επίσχεσης.

.....
Ιστορικό.

Από το άνω έγγραφο του ερωτήματος, όπως διορθώθηκε-συμπληρώθηκε δια του 24414/13816/1432/738/11-2-2016 εγγράφου της Εφορίας Αρχαιοτήτων (ΕΦΑ) Αθηνών προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

1. Δυνάμει της ΥΠΟΠΑΙΘ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΑΘΗΝΩΝ/ΤΔΟΥΦΑ/87008/51661/8744/2509/31-3-2015 απόφασης της ΕΦΑ Αθηνών και της από 1-4-2015 σύμβασης εργασίας προσελήφθη η Μ.Κ. ως νυχτοφύλακας στον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης με σχέση ιδιωτικού δικαίου 7μηνης διάρκειας, για την κάλυψη εποχιακών αναγκών.
2. Η υπάλληλος ξεκίνησε να παρέχει εργασία την 1-4-2015 και συνέχισε να εργάζεται έως την 29-7-2015, οπότε προέβη σε επίσχεση εργασίας έως την πλήρη εξόφληση μηνιαίων αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών για εργασία πέραν του 5ημέρου και σε αργίες διαστήματος Απριλίου έως Ιουλίου 2015. Για

την άσκηση, εκ μέρους αυτής, του δικαιώματος επίσχεσης εργασίας, η υπάλληλος είχε προηγουμένως ενημερώσει την υπηρεσία με επίδοση, την 23-7-2015, της από 20-7-2015 σχετικής εξώδικης δήλωσης. Σε απάντηση της δήλωσης αυτής, η ΕΦΑ Αθηνών απέστειλε προς την Μ.Κ. το με αρ. πρωτ. 208174/122784/17559/5686/27-7-2015 έγγραφο, δια του οποίου α) επεσήμανε ότι η καθυστέρηση καταβολής των άνω δεδουλευμένων οφειλόταν σε καθυστέρηση της διαδικασίας ελέγχου από την Ενιαία Αρχή Πληρωμών και όχι σε υπαιτιότητα της ΕΦΑ, η οποία είχε έγκαιρα αποστείλει τις σχετικές καταστάσεις πληρωμής, β) μετέφερε προς την υπάλληλο τηλεφωνική διαβεβαίωση, εκ μέρους της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου, ότι οι αποδοχές Απριλίου και Μαΐου 2015 επρόκειτο να καταβληθούν την 13-8-2015, σύντομα δε και οι αποδοχές Ιουνίου 2015 και γ) κάλεσε την υπάλληλο να μην προβεί σε επίσχεση εργασίας στο πλαίσιο της καλής πίστης. Σημειώνεται ότι σε επίσχεση εργασίας προέβησαν και άλλοι συμβασιούχοι, συνάδελφοι της Μ.Κ. για την ίδια αιτία.

3. Τελικά, την 13-8-2015 κατεβλήθησαν οι μισθοί Απριλίου, Μαΐου και Ιουνίου 2015, καθαρού ποσού Ευρώ 726,85, 668,71 και 755,92 αντίστοιχα και συνολικά 2.151,48 Ευρώ, οπότε την 14-8-2015 οι υπάλληλοι επέστρεψαν στα καθήκοντα τους, πλην της Μ.Κ. που ζήτησε να της καταβληθούν και οι οφειλόμενες πρόσθετες αμοιβές καθαρού ποσού Ευρώ 642,92 (67,57 για τον Απρίλιο, 202,72 για τον Μάιο, 220,10 για τον Ιούνιο και 152,53 για τον Ιούλιο). Συνεπώς, κατά την 14-8-2015 η Μ.Κ. είχε λάβει ποσό 2.151,48 Ευρώ, ενώ παρέμενε οφειλόμενο προς αυτή ποσό δεδουλευμένων αποδοχών ύψους 1.369,77 Ευρώ (καθαρό ποσό αποδοχών Ιουλίου 2015 ύψους 726,85 Ευρώ, που εξοφλήθηκαν τελικά την 13-9-2015 καθώς και καθαρό ποσό πρόσθετων αμοιβών Απριλίου έως Ιουλίου 2015 ύψους 642,92, που εξοφλήθηκε τελικά την 27-9-2015).

4. Η υπάλληλος δεν επέστρεψε στα καθήκοντά της έως και την 31-10-2015, οπότε έληξε ο συμβατικός χρόνος, σημειώνεται δε ότι η υπηρεσία την 13-10-2015 κατέβαλε προς αυτή αποδοχές διαστήματος επίσχεσης από 1-8-2015 έως 13-8-2015. Με το ερευνώμενο ερώτημα ζητείται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους η «παροχή διευκρινίσεων» σχετικά με το αν η εκ μέρους της Μ.Κ.

συνέχιση της επίσχεσης εργασίας από 14-8-2015 και εφεξής αποτελεί καταχρηστική άσκηση του δικαιώματός της, ενόψει της καταβολής την 13-8-2015 του ποσού των 2.151,48 Ευρώ και αν πρέπει η υπηρεσία να προχωρήσει σε υποβολή προς τη ΔΟΥ των σχετικών μισθοδοτικών καταστάσεων περιόδου από 14-8-2015 έως 31-10-2015.

Νομοθετικό Πλαίσιο.

5. Στα άρθρα 325, 329, 353, 648, 653, 656 και 281 του Αστικού Κώδικα ορίζονται, μεταξύ άλλων τα εξής:

«Άρθρο 325. Δικαίωμα επίσχεσης. Αν ο οφειλέτης έχει κατά του δανειστή ληξιπρόθεσμη αξίωση συναφή με την οφειλή του, έχει δικαίωμα, εφόσον δεν προκύπτει κάτι άλλο, να αρνηθεί την εκπλήρωση της παροχής ωσότου ο δανειστής εκπληρώσει την υποχρέωση που τον βαρύνει (Δικαίωμα επίσχεσης)»

«Άρθρο 329. Αν ο οφειλέτης που έχει εναχθεί από το δανειστή αντιτάσσει το δικαίωμα της επίσχεσης, η καταδίκη του οφειλέτη σε παροχή γίνεται με τον όρο της ταυτόχρονης εκπλήρωσης από το δανειστή της υποχρέωσης που τον βαρύνει.

«Άρθρο 353. Υπερημερία στις αμφοτεροβαρείς συμβάσεις. Αν ο οφειλέτης έχει την υποχρέωση παροχής μόνο έναντι αντιπαροχής, ο δανειστής γίνεται υπερήμερος αν είναι πρόθυμος να δεχτεί την παροχή που του προσφέρεται αλλά δεν προσφέρει την αντιπαροχή που του ζητείται.

«Σύμβαση εργασίας. Άρθρο 648. Έννοια. Με τη σύμβαση εργασίας ο εργαζόμενος έχει υποχρέωση να παρέχει, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, την εργασία του στον εργοδότη και αυτός να καταβάλει το συμφωνημένο μισθό.....»

«Άρθρο 653. Υποχρεώσεις του εργοδότη. Ο εργοδότης έχει υποχρέωση να καταβάλει το συμφωνημένο ή το συνηθισμένο μισθό.»

«Άρθρο 656. Υπερημερία του εργοδότη. Αν ο εργοδότης έγινε υπερήμερος ως προς την αποδοχή της εργασίας ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να απαιτήσει την πραγματική απασχόληση του, καθώς και το μισθό για το διάστημα που δεν απασχολήθηκε. Δικαίωμα να απαιτήσει το μισθό έχει ο εργαζόμενος και στην περίπτωση που η αποδοχή της εργασίας είναι αδύνατη από λόγους που αφορούν

στον εργοδότη και δεν οφείλονται σε ανώτερη βία. Στις ανωτέρω περιπτώσεις ο εργαζόμενος δεν είναι υποχρεωμένος να παράσχει την εργασία σε άλλο χρόνο. Ο εργοδότης, όμως, έχει δικαίωμα να αφαιρέσει από το μισθό καθετί που ο εργαζόμενος ωφελήθηκε από τη ματαίωση της εργασίας ή από την παροχή της αλλού.»

«Άρθρο 281. Κατάχρηση δικαιώματος. Η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος.»

6. Στα άρθρα 1 παρ. 1 και 89 του π.δ/τος 410/1988 «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου,» (Α' 191) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1. Περιπτώσεις προσλήψεων προσωπικού. Η πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου από το δημόσιο επιτρέπεται μόνο: α) β) ... γ) Για την κάλυψη παροδικών αναγκών που δεν είναι απρόβλεπτες και επείγουσες».

«Άρθρο 89. Εφαρμογή εργατικής νομοθεσίας. Όπου στον Κώδικα αυτό δεν ορίζεται διαφορετικά, εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας για τη σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.»

7. Στα άρθρα 2 παρ. 1 περ. β) και 6 παρ. 6 του ν. 3086/2002 «Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους» (Α' 324) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 2. Αρμοδιότητες. 1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους. Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται, ιδίως: α), β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης, γ) ...»

«Άρθρο 6. 1. 6. Τα ερωτήματα της Διοίκησης πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και προσδιορισμό των προβληματισμών της, για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το Ν.Σ.Κ., προκειμένου να τις εφαρμόσει στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της»

Ερμηνεία των διατάξεων.

8. Στο άρθρο 325 ΑΚ ορίζεται, ως δικαίωμα σε επίσχεση, το δικαίωμα του οφειλέτη μιας παροχής να παρακρατήσει αυτή μέχρις ότου ο δανειστής εκπληρώσει προς αυτόν (τον οφειλέτη) τη δική του συναφή αντιπαροχή. Το εν λόγω δικαίωμα επίσχεσης έχει εφαρμογή και στην περίπτωση της ενοχικής αμφοτεροβαρούς σύμβασης μίσθωσης εργασίας (ΑΚ 648 επ.), με την οποία ο μιν εργαζόμενος αναλαμβάνει την υποχρέωση παροχής εργασίας, ο δε εργοδότης αναλαμβάνει την υποχρέωση καταβολής του συμφωνημένου ή συνηθισμένου μισθού, καταβλητέου κατά κανόνα, μετά την παροχή της εργασίας. Εάν παρέλθει η ημέρα, κατά την οποία ο εργοδότης υποχρεούται στην καταβολή του μισθού, καθίσταται αυτός υπερήμερος και ο εργαζόμενος έχει ληξιπρόθεσμη αξίωση κατά του εργοδότη σχετικά με την παροχή εργασίας που έχει ήδη προσφέρει. Στην περίπτωση αυτή δικαιούται, κατ' εφαρμογήν της ΑΚ 325, να απέχει από την προσφορά μελλοντικής εργασίας του, ωστόσο ο εργοδότης καταβάλει τις καθυστερούμενες αποδοχές (ΑΠ 1412/1986, 1803/1987, ΕφΑΘ 1585/2015). Στην έννοια των αποδοχών, για την καθυστέρηση των οποίων νομιμοποιείται ο υπάλληλος σε επίσχεση, ανήκει, πέραν του μισθού, και κάθε πρόσθετη παροχή που οφείλει ο εργοδότης κατά τη συμφωνία ή κατά το νόμο (ΟΛΑΠ 40/2002, ΕφΑΘ 1585/2015, ΝΣΚ 38/2011, 317/2010, 864/1988).

9. Το δικαίωμα επίσχεσης εργασίας ασκείται, κατ' αρχήν, ατύπως και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση του εργοδότη (ΑΠ 2094/2014, 1217/2013), με απευθυντέα εξώδικη έγγραφη ή και προφορική δήλωση (ΕφΑΘ 5882/2007, 1585/2005). Η δήλωση αυτή, εφόσον είναι σαφής και συναρτάται ρητά προς ληξιπρόθεσμη υποχρέωση του υπερήμερου εργοδότη, επιφέρει τα αποτελέσματά της αφ' ής περιέλθει σε γνώση του εργοδότη (ΕφΑΘ 2685/2006). Ειδικότερα, από τη στιγμή που ο εργαζόμενος θα εκφράσει προς τον εργοδότη τη βούλησή του για άσκηση του δικαιώματος επίσχεσης, ο υπερήμερος εργοδότης υποχρεούται, όσο διαρκεί η υπερημερία του, να καταβάλλει τις αποδοχές στον εργαζόμενο σαν να εργαζόταν αυτός κανονικά, καίτοι ο εργαζόμενος δεν παρέχει εργασία (ΑΠ 2094/2014). Ωστόσο, ο εργοδότης δικαιούται να εκπέσει από τις αποδοχές του διαστήματος επίσχεσης ότι τυχόν, αποδεδειγμένα, ωφελήθηκε ο εργαζόμενος

από τη ματαίωση της εργασίας του ή από την προσφορά αυτής σε άλλο εργοδότη, κατά το διάστημα της επίσχεσης (ΕφΑθ 3387/1986, ΝΣΚ 736/1987, 296/1994). Τέλος, λήξη της υπερημερίας του οφειλέτη επέρχεται με την πραγματική και προσήκουσα εξόφληση εκ μέρους αυτού των οφειλόμενων αποδοχών, οπότε υποχρεώνεται ο εργαζόμενος σε επιστροφή στην εργασία του, τυχόν δε άρνηση του τελευταίου δεν συνιστά νόμιμη επίσχεση και δεν υποχρεώνει τον εργοδότη σε καταβολή αποδοχών του σχετικού διαστήματος.

10. Το δικαίωμα του εργαζόμενου σε επίσχεση της μελλοντικής εργασίας αυτού πρέπει να ασκείται εντός των ορίων της ΑΚ 281, διαφορετικά, η άσκησή του είναι καταχρηστική και δεν παράγει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, ήτοι ο εργοδότης δεν οφείλει στον εργαζόμενο το μισθό του διαστήματος επίσχεσης. Σύμφωνα με τη νομολογία των Δικαστηρίων, ως περιπτώσεις καταχρηστικής επίσχεσης της μέλλουσας εργασίας έχουν κριθεί ενδεικτικά οι εξής: **α)** όταν η καθυστέρηση καταβολής οφείλεται σε απρόβλεπτες περιστάσεις ή σε πρόσκαιρη δυσπραξία του εργοδότη ή σε εξαιρετικά δυσμενείς γι' αυτόν αιφνίδιες αντιξοότητες (ΑΠ 2094/2014), **β)** όταν προκύπτει με ασφάλεια ότι θα πληρωθεί η αξίωση του εργαζόμενου (ΑΠ 790/2014), **γ)** όταν η επίσχεση εργασίας του μισθωτού προξενεί στον εργοδότη δυσβάσταχτη ζημιά, δυσανάλογη προς το αποτέλεσμα που επιδιώκει ο μισθωτός που ασκεί το δικαίωμα ή η αντιπαροχή του εργοδότη είναι ασήμαντη (ΑΠ 1586/2010, ΑΠ 1264/186), **δ)** όταν το διάστημα της καθυστέρησης δεν είναι αξιόλογο, κρίση που εξάγεται μετά από τη συνεκτίμηση των ατομικών, οικογενειακών και οικονομικών αναγκών του εργαζόμενου (ΕφΑθ 1585/2005, 306/1970) και **ε)** όταν ο εργαζόμενος, παρότι μπορούσε εύκολα να ανεύρει απασχόληση σε άλλον εργοδότη, εντούτοις απέφυγε αδικαιολόγητα και κακόβουλα να φροντίσει για ανεύρεση άλλης εργασίας σχετικής με τα προσόντα του κατά το διάστημα της επίσχεσης, προκειμένου να δικαιωθεί αποδοχών υπερημερίας χωρίς να εργάζεται. Στην τελευταία περίπτωση ο εργοδότης φέρει το βάρος απόδειξης της οκνηρίας ή κακοβουλίας του μισθωτού (ΑΠ 1248/2015).

11. Αναφορικά με το απασχολούμενο στο Δημόσιο προσωπικό παρατηρείται ότι για τους εργαζόμενους με σχέση δημοσίου δικαίου (μονίμους) υπαλλήλους (ν. 3528/2007) δεν προβλέπεται δικαίωμα επίσχεσης εργασίας (ΣΤΕ 2547/1990).

Ωστόσο οι απασχολούμενοι με σχέση ιδιωτικού δικαίου (όπως το προσωπικό που προσλαμβάνεται για την κάλυψη παροδικών αναγκών) συνδέονται με τον εργοδότη Δημόσιο όχι κυριαρχικά αλλά ως ίσος προς ίσον (ΝΣΚ 38/2011, 276/2010, Α. Ι. Τάχου – Ι.Λ. Συμεωνίδη Ερμ. Υπαλληλ. Κώδικα άρθρο 18) και δύνανται, συνεπώς, κατ' άρθρο 89 π.δ/τος 410/1988, να ασκήσουν το δικαίωμα επίσχεσης υπό τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις, τύπο και περιορισμό καταχρηστικότητας (σκέψεις 8, 9 και 10).

12. Από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 περ. β και 6 παρ. 6 του ν. 3086/2002 προκύπτει ότι, αντικείμενο της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους είναι η ερμηνεία της έννοιας και του περιεχομένου συγκεκριμένων νομοθετικών διατάξεων, ώστε, αφού εξαιρεθούν δια της γνωμοδότησης, οι νομικοί προβληματισμοί της Διοίκησης, να δυνηθεί αυτή να εφαρμόσει τις διατάξεις επί της υπόθεσης που την απασχολεί. Η ουσιαστική εκτίμηση και αξιολόγηση των πραγματικών περιστατικών, συνθηκών και καταστάσεων μιας υπόθεσης δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο γνωμοδότησης διότι δεν περιλαμβάνεται στις αρμοδιότητες του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ 100/2015), ανήκει δε στα εκάστοτε αρμόδια υπηρεσιακά όργανα, τα οποία δεν επιτρέπεται αυτό να υποκαταστήσει (ΝΣΚ 239/2015, 122/2012, 524/2006). Ειδικότερα, η εκτίμηση περί του αν οι ενέργειες ενός προσώπου σε συνδυασμό προς τις συνθήκες της υπόθεσης συνιστούν ή όχι καταχρηστική συμπεριφορά δε συνιστά νομική ερμηνεία μιας νομοθετικής διάταξης αλλά ουσιαστική αξιολόγηση περιστατικών και καταστάσεων και, ως τέτοια, ανήκει στα αρμόδια διοικητικά όργανα και τελικά στη δικαστική κρίση (ΝΣΚ 158/2001, 602/2004, 864/1988).

Εφαρμογή των διατάξεων.

13. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, κατά την 29-7-2015, οπότε η Μ.Κ. έπαυσε να προσφέρει εργασία, συνέτρεχαν στο πρόσωπο αυτής οι τυπικές προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος επίσχεσης, καθώς η υπάλληλος α) συνδεόταν με το Δημόσιο με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, β) διατηρούσε ληξιπρόθεσμη και εκκαθαρισμένη αξίωση κατά του Δημοσίου για την καταβολή δεδουλευμένων

αποδοχών (:μισθοί και πρόσθετες αποδοχές Απριλίου έως και Ιουλίου 2015), την ύπαρξη ή το ύψος των οποίων δεν αμφισβητεί η υπηρεσία και γ) άσκησε το δικαίωμα επίσχεσης νομότυπα, δια της από 20-7-2015 εξώδικης δήλωσής της, με την οποία προσδιόρισε τις αξιώσεις, εξαιτίας και έως την εξόφληση των οποίων αρνήθηκε την προσφορά μελλοντικής εργασίας. Κατά την 14-8-2015 οι αξιώσεις της Μ.Κ. έναντι του Δημοσίου για δεδουλευμένες αποδοχές ανήρχοντο σε Ευρώ 1.369,77 Ευρώ, κατά δε την 13-9-2015 σε Ευρώ 642,92 (ανωτέρω σκέψη 3).

14. Μετά την, κατά τα ανωτέρω, διαπίστωση της τυπικής νομιμότητας της, εκ μέρους της Μ.Κ., άσκησης του δικαιώματος επίσχεσης την 29-7-2015 και της συνέχισης αυτής κατά την 14-8-2015, ερευνητέο τυγχάνει το ζήτημα της τυχόν καταχρηστικής συνέχισης της επίσχεσης από την υπάλληλο για το διάστημα μετά την 14-8-2015. Ο χαρακτηρισμός αυτός της καταχρηστικότητας δεν συνιστά νομικό προβληματισμό αλλά ουσιαστική αξιολόγηση της στάσης της Μ.Κ. να μην επιστρέψει στην εργασία της κατά συνεκτίμηση των συνθηκών της υπόθεσης. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω (σκέψη 12), η ουσιαστική αξιολόγηση ενεργειών και καταστάσεων δεν δύναται να αποτελέσει αντικείμενο γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το μεν διότι εκφεύγει των αρμοδιοτήτων αυτού, όπως ορίζονται περιοριστικά στο νόμο, το δε διότι θα οδηγούσε σε ανεπίτρεπτη υποκατάσταση της Διοίκησης από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, το οποίο, μάλιστα δεν έχει πλήρη γνώση των ιδιαιτεροτήτων της υπόθεσης (βλ. Γνωμοδότηση Ε' Τμ. ΝΣΚ 32/2016). Την εν λόγω ουσιαστική εκτίμηση των καταστάσεων οφείλει να διενεργήσει η, έχουσα την πλήρη εικόνα του ζητήματος, ΕΦΑ Αθηνών, η οποία θα κρίνει αν και από ποιο χρονικό σημείο και εφεξής η συνέχιση από την Μ.Κ. της επίσχεσης εργασίας ελέγχεται ως καταχρηστική. Στο συμπέρασμα αυτό οφείλει να καταλήξει η υπηρεσία σταθμίζοντας (μεταξύ άλλων) τα ζητήματα που έθεσε η νομολογία των Δικαστηρίων μας ως περιπτώσεις καταχρηστικής επίσχεσης (σκέψη 10), σε σχέση, πάντοτε, προς τις ατομικές, οικογενειακές και οικονομικές ανάγκες της υπαλλήλου (που δεν προκύπτουν από τα φάκελο) και τις ειδικές συνθήκες της υπόθεσης. Προς υποβοήθηση της υπηρεσίας παρατηρούνται τα εξής: i) ότι την 14/8/2015 εξακολουθούσε

οφειλόμενο ποσό δεδουλευμένων αποδοχών (:μισθός Ιουλίου 2015 και πρόσθετες αμοιβές Απριλίου έως Ιουλίου 2015) σημαντικού ύψους (:Ευρώ 1.369,77) και αναλογίας προς τα ήδη καταβληθέντα (:Ευρώ 2.151,48), ii) ότι την 13/9/2015 οφείλετο ποσό δεδουλευμένων αποδοχών ύψους 642,92 Ευρώ, η δε διαβεβαίωση της υπηρεσίας περί καταβολής των αποδοχών Απριλίου έως Μαΐου 2015 την 13-8-2015 είχε τηρηθεί ακριβόχρονα, επιπλέον δε και με καταβολή του μισθού Ιουλίου 2015 (σκέψεις 2,3), στοιχείο αξιολογήσιμο σχετικά με το αίσθημα ασφάλειας της Μ.Κ. ότι, με βεβαιότητα, θα της καταβληθεί και το εν λόγω μικρό ποσό, iii) ότι η υπάλληλος δεν επέστρεψε ούτε μετά την 27/9/2015 (οπότε είχαν εξοφληθεί στο σύνολό τους οι δεδουλευμένες αποδοχές, για τις οποίες είχε ασκήσει το δικαίωμα επίσχεσης) αλλά ούτε και μετά την 13/10/2015 (οπότε είχε εξοφληθεί και τμήμα αποδοχών διαστήματος επίσχεσης από 1 έως 13/8/2015, δηλ. περιόδου μη εργασίας της Μ.Κ.), στοιχείο αξιολογήσιμο σχετικά με το αν η υπερημερία της υπηρεσίας ήταν ο λόγος για τον οποίο η υπάλληλος συνέχιζε την αποχή από τα καθήκοντά της ή μήπως, σε κάθε περίπτωση, δεν είχε πρόθεση να επιστρέψει στην εργασία της και iv) ότι, μετά την 13/9/2015 και έως τη λήξη της σύμβασης (31-10-2015) και παρά τις εκ μέρους του Δημοσίου σταδιακές τμηματικές καταβολές της 13/9/2015, της 27/9/2015 και της 13/10/2015, η Μ.Κ. δεν επικοινωνήσε καν με την υπηρεσία και δεν γνωστοποίησε με οποιονδήποτε τρόπο τις προθέσεις αυτής, στοιχείο αξιολογήσιμο για το χαρακτηρισμό ως καταχρηστικής της στάσης της υπαλλήλου σε συνδυασμό προς τις (προφανώς εν γνώσει της) συνέπειες της απουσίας της από το σημαντικότερο αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης, όπου υπηρετούσε.

15. Εάν μετά από αιτιολογημένη αξιολόγηση, κατά τα ανωτέρω, η ΕΦΑ Αθηνών καταλήξει ότι η, εκ μέρους της Μ.Κ., συνέχιση της επίσχεσης εργασίας από την 14-8-2015 ή από την 13-9-2015 ή από άλλο χρονικό σημείο και εφεξής ασκήθηκε καταχρηστικά, δεν οφείλει να καταβάλλει μισθούς του αντίστοιχου διαστήματος έως το τέλος του συμβατικού χρόνου. Σε περίπτωση που η υπηρεσία κρίνει ότι δεν συντρέχει περίπτωση καταχρηστικής συνέχισης του δικαιώματος επίσχεσης εργασίας, οφείλει να εκδώσει τις σχετικές μισθοδοτικές καταστάσεις του διαστήματος επίσχεσης, από το ποσό των οποίων πρέπει να εκπέσει κάθε ποσό

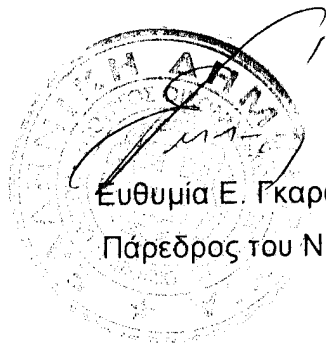
που, αποδεδειγμένα, ωφελήθηκε η Μ.Κ. από τη ματαίωση της εργασίας της ή την παροχή εργασίας σε άλλον εργοδότη κατά το άνω διάστημα, στοιχείο που δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου.

Απάντηση.

16. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει η εξής απάντηση: εάν, μετά από αιτιολογημένη αξιολόγηση των συνθηκών της υπόθεσης, η ΕΦΑ Αθηνών καταλήξει ότι η, εκ μέρους της Μ.Κ., συνέχιση της επίσχεσης εργασίας από την 14-8-2015 ή από την 13-9-2015 ή από άλλο χρονικό σημείο και εφεξής ασκήθηκε καταχρηστικά, δεν οφείλει να καταβάλλει μισθούς του αντίστοιχου διαστήματος έως το τέλος του συμβατικού χρόνου. Σε αντίθετη περίπτωση, οφείλει να εκδώσει τις σχετικές μισθοδοτικές καταστάσεις του διαστήματος επίσχεσης, από το ποσό των οποίων πρέπει να εκπέσει κάθε ποσό που, αποδεδειγμένα, ωφελήθηκε η Μ.Κ. από τη ματαίωση της εργασίας της ή την παροχή εργασίας σε άλλον εργοδότη κατά το άνω διάστημα.

Αθήνα, 22 -3-2016

Η Γνωμοδοτούσα

Ευθυμία Ε. Γκαράνη

Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.